

7. cvičení z PaSti – 2022-03-29

Tahák

- Distribuční funkce F_X je definována vztahem

$$F_X(x) = P(X \leq x).$$

V některých případech je $F_X(x) = \int_{-\infty}^x f_X(t) dt$ pro vhodnou nezápornou funkci f_X (hustotu X); takovým n.v. se říká *spojité*. Pak platí:

- $P(X \in A) = \int_A f_X(t) dt$.

Přitom $\int_A f(t) dt$ definujeme jako $\int_{-\infty}^{+\infty} 1_A(t)f(t) dt$, kde 1_A je charakteristická funkce množiny (1 uvnitř, 0 venku).

- $\mathbb{E}(X) = \int_{-\infty}^{\infty} t f_X(t) dt$ a obecněji (spojité pravidlo naivního statistika):

$$\mathbb{E}(g(X)) = \int_{-\infty}^{\infty} g(t) f_X(t) dt.$$

- Stejně jako pro diskrétní n.v. je $\text{var}(X) = \mathbb{E}(X^2) - (\mathbb{E}(X))^2$.
- *Uniformní rozdělení*: $X \sim U(a, b)$, $f_X(t) = 1/(b - a)$ pro $t \in [a, b]$, jinde 0.
- *Exponenciální rozdělení*: $X \sim \text{Geom}(\lambda)$, $F_X(t) = 1 - e^{-\lambda t}$ pro $t \geq 0$, jinde 0 (doba čekání na první černou kočku; spojité analogie geometrického rozdělení).

Distribuční funkce a hustota

1. Pro n.v. X s distribuční funkcí F vyjádřete:

- $P(X \in (0, 1])$
- $P(X > 0)$
- $P(X < 0)$
- $P(X \in [0, 1])$

2. Nechť X je spojité náhodná veličina. Vyjádřete pomocí F_X distribuční funkci náhodných veličin

- $-X$
- $X^+ = \max(0, X)$
- $X^- = -\min(X, 0)$
- $|X| = X^+ + X^-$

3. Vyřešte předchozí příklad pro hustotu místo distribuční funkce.

4. Buď X náhodná veličina s hustotou $f_X(t) = 1/t^2$ pro $t \geq 1$ a $f_X(t) = 0$ jinak.

- (a) Ověřte, že se jedná o hustotu.
- (b) Určete $\mathbb{E}(X)$.
- (c) Spočítejte distribuční funkci, F_X .
- (d) Buď $Y = 1/X$. Jaká je distribuční funkce náhodné veličiny Y ?
- (e) Určete hustotu náhodné veličiny Y . Pojmenujte její rozdělení.

Exponenciální rozdělení

5. Nechť $X \sim \text{Exp}(\lambda)$.

- (a) Jak vypadá hustota f_X ?
- (b) Spočítejte střední hodnotu $\mathbb{E}(X)$.
- (c) Spočítejte rozptyl $\text{var}(X)$.

Modelování pomocí náhodných veličin

6. Pan Chen Cheng navštívil Prahu a v uniformně náhodný čas se objeví na Staroměstském náměstí. Každou celou hodinu od 9:00 do 23:00 se na orloji objevuje 12 figur apoštolů.

- (a) Jaká je pravděpodobnost, že pan Cheng uvidí apoštoly, aniž by čekal déle než 15 minut.
- (b) Co když pan Cheng přijde na Staroměstské náměstí v uniformně náhodném čase po poledni, tj. 12:00–24:00?

7. Házíme na terč – kruh o poloměru 1. Předpokládejme, že každý bod v terči má stejnou pravděpodobnost zásahu, přesněji, každá jeho podmnožina má pravděpodobnost úměrnou své ploše. Označme X vzdálenost od středu.

- (a) Najděte distribuční funkci F_X .
- (b) Najděte hustotní funkci f_X .
- (c) Zjistěte $\mathbb{E}(X)$, $\text{var}(X)$, σ_X .

8. Předpokládejme, že u poštovní přepážky trvá vyřízení jednoho zákazníka čas, který má exponenciální rozdělení a střední hodnotu 4 minuty.

- (a) Jaký je parametr λ , jaká je distribuční funkce?
- (b) Jaká je pravděpodobnost, že budeme čekat více než 4 minuty?
- (c) Jaká je pravděpodobnost, že budeme čekat něco mezi 3 a 5 minutami?